

ESPURNES

Una ratlla en la nostra literatura

Martí Domínguez

LES RATLLES DE LA VIDA

Raquel Ricart Leal
Edicions 3 i 4
Premi Andròmina 2010
Ciutat. 274 pàgines

Convé dir-ho d'entrada: som al davant d'un bon llibre. El panorama literari valencià és curt, poc variat, i una novetat d'aquest estil, amb una nova veu tan destacada, és una molt bona notícia. He llegit *Les ratlles de la vida* amb interès creixent, sobtat de l'estil de l'escriptora, dels seus rics recursos narratius. En el text s'explica la vida d'una família d'un poble del nostre secà (Bétera) i s'hi empra les dones com a fil conductor de les diferents històries que s'hi van narrant. Potser Raquel Ricart podria haver parlat una mica de la vida del camp, dels usos de la terra, dels conreus, de les estacions, i recuperar la vida d'aquells temps. Però aquest llibre és un univers tancat sobre la vida d'unes dones que, tot i viure en un ambient rural, quasi no hi interaccionen. A l'autora no li interessa l'evocació etnològica, ni la reconstrucció d'ambient, sinó el rastre de la memòria, el que pensaven i sentien aquelles dones, el que creien, aquell uni-

vers a un pas, de vegades, del realisme màgic de García Márquez o d'Isabel Allende. L'estranya relació amb la vida, amb el misteri de la mort, amb la sorpresa del primer amor (o del primer desig carnal), el tràngol de la primera menstruació, el repte de la primera trobada sexual. Un univers al qual s'accedeix des d'unes vides humils i senzilles i, així i tot, plenes de vivències i interpretacions.

Però, per sobre de tot, destaca la veu segura de l'autora,

Un univers al que s'accedeix des d'unes vides humils i senzilles

L'autora té una veu pròpia, personal, intransferible

aquell clarinet límpid que s'imposa sobre el xim-xim de l'orquestra. Al meu parer, aquest és un dels grans valors del llibre. No era fàcil contar tot allò. De

L'escriptora Raquel Ricart. / JESÚS CÍSCAR

cinematogràfics trepidants, plens de fets tan abassegadors com, al capdavant, insípids. Com el foc d'argelaga, tot queda en flama. En *Les ratlles de la vida* no passa res, o quasi res, i, en realitat, passen moltes coses: morts, malalties, enganys, desavinences entre pobres i rics, la guerra... El que passa és la vida. Però la manera com Raquel Ricart modela la història, la riquesa de l'idioma, la senzillesa amb què va donant relleu als personatges, el solatge que ens deixa, vet ací el veritable valor del llibre. L'autora té una veu pròpia, personal, intransferible, i aquesta veu és la que ens atrapa des de les primeres planes. La manera com narra la vida en aquell poble

pot recordar una mica l'univers de Jesús Moncada o, fins i tot, els drames rurals de Víctor Català; també té algunes reminiscències de Toni Cucarella (i

aquella bona novel·la que és *Quina lenta agonia, la dels ametlers perduts*).

Siga com vulga, Raquel Ricart, com l'àvia Maria, és una narradora de mena, i nosaltres ens delim amb les seues contalles. Com dona vida a Ermerinda, a Regina, a Rosa, a Maria... Com va desgranant les distintes històries. Com ara quan Regina pregunta a la seua àvia: "—Què tens a la cara, iaia? —Les ratlles de la vida. —I què vol dir això? —Cada ratlla que veus és una història. —Me la pots contar? —Quina de totes?". I així l'àvia comença a contar-li històries: "Les ratlles de la infantesa, que li creuaven les galtes i eren ratlles que contaven la història d'una tal senyoreta Gemma que tenia els ulls blaus com l'avi, peixos de colors i la mort entre els dits; les ratlles de les dues bandes de la boca, que es marcaven més quan somreia i contaven la història de l'aigua beneïda que li havia portat l'amor de l'avi Ximo. Les ratlles de la por, que li omplien el front i la boca de quadrets irregulars, perquè n'hi havia de verticals i d'horitzontals, i eren històries de parts, i també històries de guerra".

Cada aventura, cada sotrac, cada accident, deixa una ratlla a la cara de l'àvia. I Raquel Ricart, com una amorosa cartògrafa, ressegueix tots aquells plecs i els interpreta. I, m'ho he de creure, l'exegesi d'aquell mapa —d'aquella cartografia íntima i vital— és una joia.

INFANTIL

Contra el gris de la ciutat

LES CUTIMANYES DE LA CIUTAT GRIS

Hilke Sievers (versió en valencià de Llorenç Giménez)
Editorial Denes. Paiporta, 2011

Hilke Sievers és l'autora del relat i les il·lustracions d'aquesta història d'una ciutat gris on les cutimanyes es mengen els colors i Hannah i Noah la volen neta i verda.

INFANTIL

Una curiosa superheroïna

ESTEL I ELS ÀNGELS

Lourdes Boïgues
Ed. del Bullent
Picanya, 2011
94 pàgines

La protagonista d'aquest llibre és Estel Estelar, una curiosa superheroïna que ja va protagonitzar una entrega anterior. Il·lustrada per Anna Roig, aquesta aventura la portarà a establir contacte, ja no amb els extraterrestres, sinó amb els mateixos àngels.

ASSAIG

Personatges amb un país de fons

BIOGRAFIES PARCIALS

Xavier Serra
Editorial Afers
Catarroja, 2011
200 pàgines

Aquest segon volum de Xavier Serra completa la visió polièdrica de la història del País Valencià que s'ha proposat. I ho fa ara amb sis retrats de personatges nascuts abans de la guerra: Doro Balaguer, Josep Antoni Comes, Josep Iborra, Pere Maria Orts, Germà Colón i Vicenç Rosselló. Un ventall de figures ben interessant.

REVISTA

Vint-i-cinc anys de filologia

CAPLETRA

Número 50
Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana

La Universitat de València organitza el 13 d'abril en la Fira del Llibre de València la celebració del número 50 de *Caplletra* una "revista internacional de filologia" que va començar a publicar-se el 1986, ara fa tot just un quart de segle.

CONSELL
VALENCIÀ
de CULTURA

23 D'ABRIL 2011
DIA DEL LLIBRE